

در گذشته، در دوران LP، آگن دانیلو یک سری غیر معمول از تألیفات (Compiledians) را برای سازمان یونسکو تولید نمود که شامل مجموعه کامل و جامعی از یادداشتهای خوانندگان (به سه زبان) رنوشتهای موزیکال و عکس بود این LPها در زمانی تولید شدند که اکثر آثار موزیک غیر غربی non-Western بطور نامتناوب و نامنظم با کیفیت پائین تولید می گردیدند. اجراهایی که دانیلو انتخاب کرد از نقطه نظر کیفیت تکنیکی و موسیقی در وضعیت مطلوب و بالایی قرار داشتند.

از نقطه نظر ارزیابی آموزشی (Scholordy) دانیلو (که اخیراً در سن کهولت چشم از جهان فرو بست) موفقیت کمتری را بدست آورد. تئوری های او در مورد ساختار موسیقی باستانی هند و طبیعت نتهای موسیقی در کل، بطور سیستماتیک مورد شک و تردید واقع گردیده است. (اخیراً بطور کاملاً شدید بوسیله «مارک لوی» در کتاب «آوازخوانی در موزیک هندی شمالی») با وجودیکه هم کاران من در

مطالعات مذهبی به من گفته بودند که ادراک دانیلو از فلسفه عام هستی هندو همانند ادراک او درباره علم موسیقی نژادی، خدشه دار می باشد، ولی با اینحال سعی او برای سیستم بندی کیفیتهای پوشیده و مخفی، شکافهای موسیقی به نوشته های او یک ارتعاش «New Age-y» می بخشد که باعث جذابیت آنها برای افرادی می شود که در جستجوی ترسیمات ساده بین محدوده های روح و موسیقی می شود. به بیان ساده، دانیلو آثار قابل تحسینی و مقالات قابل قبولی از خود به جای گذاشت. در ارزیابی آثاری که او تولید نموده است هیچگونه مشکلی وجود ندارد. آنها بطور یکسانی حائز اهمیت، مفید، محرک و در اغلب موارد بگونه ممتازی زیبا هستند. یادداشتهای خوانندگان یک وضعیت ناجور و نامناسب دیگر می باشد و نیازمند خواندن دقیق و موشکافانه می باشد. بسیاری از آنچه که او بعنوان حقیقت بیان کرده بطرز ساده ای اشتباه و نادرست می باشد. انتشار مجدد و قابل ستایش این آثار توسط شرکت «Ronnder Records» این مسئله را به

موسیقی در جهان

سبک های مختلف

موسیقی هندی

در آسی دی

نسل جدید شنوندگان نیز انتقال داده است.

این سی دی ۴ تایی مجموعه چهارگانه از A.P. اهلی است که دانیلو در دهه ۱۹۶۰ به بازار عرضه نمود. این سی دی ها ذریعگیرنده تمام سبکهای موسیقی هندی با اجرای هنرمندانی است که در فروشگاههای امروزی آثار آنها وجود ندارد و یا بصورت بسیار اندک موجود می باشد. در میان سراینندگان چند خواننده وجود دارد که برای همگان شناخته شده نیستند ولی تأثیرگذار می باشند و چند قطعه کوتاهتر نیز وجود دارد که به آثار در دسترس و موجود ضما می اضافه می نماید.

□□□□

دیسک شماره ۱ که به نام «موسیقی صوتی آوایی» (Vocal Music) شناخته می شود ارائه کننده مهمترین شیوه های صوتی سنتی هندوستان می باشد که ۳۰ دقیقه آغازین آن بازگردانی از راگای صبحگاهی آهیربهاپرا و توسط ظهیرالدین و فیاض الدین را گار می باشد که به سبک «دروپاد» (Dhrapad) خوانده شده است این سی دی با یک

الاب (پیشرفت یک قطعه موسیقی با ریتم آزاد و بطور تدریجی) ماهرانه آغاز می گردند و بعد از ۱۵ دقیقه به ترکیب موسیقی آزمایش بخش تبدیل می شود که بصورت چرخه دامار (Dhamar) ۱۴ ضربه ای تنظیم شده است. با پیچیده تر شدن ترکیب موسیقی در هر چرخه نسبت به چرخه قبل. این دو برادر موفق شدند که در هر آهنگ قبل از کاهش صدای موسیقی، یکنوع فضای موسیقی گروهی را ایجاد نمایند. از آنجائیکه این آهنگها در آغازین سالهای کار آنها ضبط گردیده است می توان آنها را یادآوری (نگاهی گذرا) به موسیقی این دو خواننده عالی به حساب آورد. (هر دو آنها اخیراً فوت نموده اند). شایان ذکر است که حتی اگر «آلن دانیلو» هیچ کار مثبتی در زندگی خود انجام نداده باشد، نقش او در احیای سنت آواز باستانی دروپاد (Dhrupad) او را به عنوان یک عنصر اصلی در تجدید حیات مستقل موسیقی هندی معرفی می نماید.

سپس آلبوم «خیال» با صدای یونس حسین خان را

می شنویم که قطعات دلربایی از راگا فصل بارانی به نام سوجانی مالهار (Sujani Malhar) را ارائه می نماید. یونس حسین یک خواننده مردمی و پرتعداد بود که هیچگاه به شهرتی که بسیاری از هم دوره ای هایش رسیدند، دست نیافت. از آنجائیکه سبک او سبک خالص آگراگرانا (Agra ghrana) می باشد، که نزدیکترین سبک به درویاد (Dhrupad) است، او می تواند مکمل خوبی برای برادران داگار باشد. در ضمن راگا (Raga) خود یک سبک «آپراکالیت» (از لحاظ ادبی خارج از مسیر) می باشد و بنابراین ضبط آن یک ضمیمه مهم و مفید برای منابع ما می باشد.

در آلبوم «خیال» ما اجرای قابل توجهی را نیز از خواننده زن معروف «دیپای ناگ» (Dipali Nag) خواهیم شنید. که یک «تومری» (Thumri) [آهنگ رمانتیک] را در کسب «راگابهاریوی سنتی» اجرا می نماید. زمزمه های «ناگ» دقیقاً به سبک «فیاض خان» می باشد و اشعار آن منحصریفرده است.

□□□

دیسک شماره ۲ با عنوان «طلای موسیقی هندی» (The Tala-s of Hindustani Music) نام گذاری شده است و شامل اجراهای کوتاهی در چرخه های ریتمیک مختلف می باشد. اگرچه آنطور که از نام این سی دی برداشت می شود انتظار ضبط آهنگهای درام می رود، ولی این سی دی در حقیقت شامل انواع گوناگون سبکهای موسیقی و سازی می باشد که هر کدام ساختار ریتمیک متفاوتی دارند. قطعات ارائه شده در این سی دی واقعاً بدون استثناء، عالی و منحصریفرده می باشند. این سی دی ابتدا با یک آهنگ مذهبی با ریتم ۷ ضربه ای آغاز می گردد که توسط «لاکسمی شانکار» (Laxmi Shankar) اجرا گردیده است و به سبک «کانسی کانادا» (Kanssi Kanada) تنظیم شده است. «شانکار» یک خواننده جالب توجه می باشد که تلفظ و سراینده گی او کاملاً واضح است. کل اجرا یک مدل از وضوح و شفافیت می باشد.

قطعه آواز دوم بیانگر سبک «تاپا» (Tappa) می باشد، این سبک غیر معمول نوعی موسیقی است که بطرز استادانه تزیین می گردد. این قطعه، که با تکنیک برجسته توسط خواننده سبک کلاسیک سبک «گیريجا دوی» (Girija Devi) اجرا شده است، هنگامیکه سالها قبل آنرا برای اولین بار شنیدم. آهنگ مورد علاقه من واقع شد و هنوز هم با گذشت زمان تغییر در عقیده و نظر من نسبت به آن پیش نیامده است. صدای «دوی» باز و تأثیر گذار می باشد. به دنبال آن دو اجرا از «سارانگی» (Sarangi) و «رودرا وینا» (Rudra Vina) را خواهیم شنید.

سی دی دوم بوسیله سه درام سولو تکمیل گردیده است که اجرای آنها توسط پرکاشنیست هابی (Percussionist)

صورت می گیرد که در غرب (وقتی در هند) ناشناخته و گمنام هستند.

این قطعات موسیقی، از آنجائیکه ارائه کننده شکل قدیمی تر و برون گرای سنت درام هندوستانی می باشند، قابل توجه و حائز اهمیت هستند و این نوازندگان نیز متعلق به دورانی هستند که ترکیبات ریتمیک و تکنیکها با دقت در محدوده مرزها و حدود سنتهای موروئی، محصور شده بودند. و این کوشش دانیلو (Danielou) یک نگاه اجمالی به دنیای قدیمی تر موسیقی بود که امروزه در اجراهای تجاری، اثری از آن دیده نمی شود.

□□□

سی دی سوم ارائه کننده گلچینی از سازهای زمی می باشد که شاید معروف ترین آنها، سیتار باشد، خواننده این سی دی که «آروینه پارینخ» نام دارد و برجسته ترین مرید استاد ولایت خان می باشد که از سبک صوتی او در خواندن تقلید می نماید. این سی دی یک اثر با ارزش محسوب می شود زیرا که خواننده آن در بیرون از سرزمین هند شناخته شده نیست و سبک و شیوه او بهترین تقلید برای ارائه سبک و شیوه یکی از بزرگترین خوانندگان قرن (ولایت خان) می باشد و در ضمن انسان عاقل و ملاحظه کاری و بافضیلتی است که ارائه کننده «راگا»های مرحوم و احساسی با یک احساس بی نظیر از توازن زیبایی ها می باشد. دو آهنگ اول که کارهای کامل او می باشند در گذشته یک طرف کامل از LP را به خود اختصاص داده بودند.

آیا زمانی را که طرف (ساید) «A» و «B» وجود داشت را به یاد می آورید؟ نه؟ پس من می بایستی پیر شده باشم: هنگامیکه دو دهه پیش این LP به دستم رسید امیدهای بسیاری به طرف (ساید) «B» آن بسته بودم زیرا موسیقی دونفره (دوئت) فریبنده ای بود که با دو ساز موسیقی غیر معمول یعنی «سوربهار» (Surbahar) و «سورسرنکار» (Sursringar) نواخته شده بود. الفسوس که این آهنگها چه آنموقع و چه هم اکنون مایوس کننده و دلسرده کننده شدند. هر دو این سازها دارای فرکانس صوتی بسیار مشابه هستند و تشخیص صدای آنها از یکدیگر امکانپذیر نمی باشد. اجرای دولفره «راگا «میان کی مالهار» (Mian Ki Malhar) یک قطعه کامل برگرفته از هنرمند متخصص آلمانی ساز «سوربهار» با نام مانفرد جولینوس و نوازنده معروف «سورسینگر» یعنی «سولالیت سینها» (Sulalit Sinha) می باشد ما هنوز هم منتظر شنیدن صدای «ورسینگر» هستیم که تقریباً می توان گفت دیگر جایی در کنسرت های هند ندارد. آخرین آهنگ این سی دی واقعاً لذت بخش است - ارائه (اجرای) احساسی و شاعرانه را گامی صبحگاهی تودی (Todi) توسط «گوپال کریشنا» (Gopal Krishna) بوسیله «ویچیترا وینا» (Vichitra Veena). این ساز بطور افقی در جلوی نوازنده قرار می گیرد. تنها در یک گوی شیشه ای که

نوازنده در دست چپش نگه می‌دارد، قرار می‌گیرد. کنترل زیر و بم صدا بسیار مشکل است ولی «ویچیتراوینا» پتانسیل بالایی برای طولانی و زیر و بم‌های جزئی دارد. «گوپال کریشنا» یک خواننده معروف نیست اما اگر این آهنگ را ملاک قرار دهیم او دررده خوانندگان باکلاس جهانی قرار خواهد گرفت.

□□□

چهارمین و آخرین سی‌دی معرف دو ساز زهی و دو ساز بادی می‌باشد. ما با اجرای یک «سارود» (Sarod) لذت بخش از راگای صبحگاهی «با سانت موخاری» توسط «آشوک روی» آغاز می‌نماییم. «روی» بعنوان یک پیرو و مرید «علی اکبرخان» شناخته می‌شود و سبک او نیز به سبک «علی اکبرخان» می‌باشد. زیر و بم صدای «روی» خالص و صاف می‌باشد و مضرابه‌های او بسیار دقیق و شیوه موسیقی او بسیار کامل و تکمیل است.

در پی این آهنگ، یک آهنگ بسیار ظریف و عالی وجود دارد، یک اجرا بوسیله «دلریا» که یک ساز زهی فلزی است (چیزی مابین «سارانگی» و «سیتار») «ا. ام پراکاش شارما» (Om Prakash Sharma) راگای «کالاواتی» (Kalavati) را ارائه نموده است. تناسب و سازگاری این راگا با ملودی «خیال» دلیل بسیار خوبی برای نمایش توانایی‌های ساز «دلریا» می‌باشد و هیچ چیز نمی‌تواند مانع از شنیدن مستمر و مداوم آن شود. آهنگ بعدی معرف ساز «بانسوری» (Bansuri) می‌باشد. این ساز یک فلوت ساده می‌باشد که اولین بار توسط پانالال گوش (Pannalal Ghosh) به کنسرت‌های هند راه یافت و متعاقباً توسط «هارپراساد چاراسیا» (Hariprasad Chaurasia) به یک نقطه تکنیکی بالا رسید. چاراسیا برای اولین بار از این ساز تکامل یافته در اجرای یکی از بهترین آهنگهایش یعنی راگای شاعرانه «دش» (Desh) استفاده نمود که بارها و بارها مجدداً اجرا و ضبط گردید. حمایت با طبل توسط «کاشینات میشر» (Kashinat Mishra)، بصورت چرخه «اییتی که به «جاب-تال» (Jhap - taal) معروف است، تحت تأثیر خود قرار دارد و بگونه‌ای ارتباطی عمل می‌نماید.

«شهنائی» (Shehnai) مدل هندی «قره‌نی» می‌باشد که دارای دو زیانه و صدایی نافذ و همساز می‌باشد. در حالیکه «شهنائی» یک ساز خوش‌یمن و ضروری برای مراسم عروسی و فستیوالها تصور می‌شد، «استاد بسم‌ا ... خان» آنرا به قلمرو کنسرت‌های هند عرضه نمود. او در حال حاضر در حالیکه در هشتمین دهه زندگی خود قرار دارد، هنوز «شهنائی» می‌نوازد. آثار ضبط شده توسط دانیلو معرف موسیقیدانهایی است که کاملاً در حوزه بین موسیقی ملی و بومی که با «شهنائی» نواخته می‌شود و دنیای موسیقی کلاسیک جهانی، کار کرده‌اند می‌باشد.

این سی‌دی‌های چهارگانه معرف بسیاری از آلات موسیقی و سبک‌های آواز هندوستانی هستند. اکثر آهنگهای این سی‌دی‌ها زیبا، قدرتمند (از لحاظ تکنیکی) می‌باشند و از لحاظ تاریخی مهم محسوب می‌شوند. این سی‌دی‌ها ارزش بررسی و کنجکاوی را دارند ولی تفسیرات و توضیحات دانیلو از آنها نیازمند کمی رنگ و لعاب می‌باشد و به همین لحاظ تصمیم «راندر» (Rounder) برای چاپ مجدد یادداشت‌های اصلی دانیلو بدون بررسی بیشتر برای حقایق و اثبات آنها، تأسف بار می‌باشد. البته تمام اینها نکته‌های بی‌اهمیت و ناچیزی هستند. تمهید «راندر» برای چاپ مجدد این سری یادداشت‌ها بسیار ارزشمند می‌باشد زیرا دانیلو یک تولیدکننده نابغه بود که کارهایش استانداردهایی را بوجود آورد که برای چند دهه مکفی باقی ماند و امروزه نیز جالب توجه و ارزشمند می‌باشد.

وارن ساندرز

